

AZPEITIKO UDALA - Kultura

Gipuzkoako Foru Aldundia - Kultura Ondarea

2021+2022 Urtean Gipuzkoako lurraldean arkeologia ikerketak egiteko diru laguntzen deialdia

PROIEKTUA : ASURTZU-2021-2022 : IZARRAITZ Aire libreko ikerketa arkeologikoak **Antxieta Arkeologi Taldearen : Zundaketak**

Idatzi honen bidez **2021**urtean burutu ditugun arkeologia ikerketak azaltzen ditugu.

- **Proiektuaren jatorria - Zundaketak :**

Proiektu honen jatorria 2006 urteko ideia batetik dator.

IZARRAITZ mendi lerroan Aire Libreko aztarnategien miaketa eta ikerketak egitea.

2006/2007/2008an GFARI baimenak eskatu ondoren **IKULLUTEKO GAIÑE** deitzen zaion zonaldean 6 zundaketa egin genituen nahiko emaitza onak lortuz eta proiektu orokorrako baten oinarriak markatuz.

2008an bilatu eta aukeratu genuen **ASURTZU** deitzen zaion bailaratxoa **IZARRAITZ** mendi lerroko ikerketekin jarraitzeko gertu dagoen zonalde batean.

2013an GFARI baimenak eskatu eta 2013tik 2020 bitartean bailara honetan lanean jarraitu dugu.

- **Aztarnategiaren kokapena eta zonak - Zundaketak :**

IZARRAITZ mendilerro karstikoa gaur egungo itsas lerrotik 10 bat km/ra kokatzen da.

Gipuzkoako ipar mendebaldean, Urola Kosta, Urola Erdia eta Debabarrena artean dago.

Mendi lerro honen tontor nagusia Erlo (1.026 m)

Erloko magal horretan dago **ASURTZU** izeneko bailaratxoa, gurutzetik 200 bat metro sartaldera, Erlo antenatik 300 bat metro hego aldera eta baita ere, 200 bat metro gehiago hego aldera, **IKULLUTEKO GAIÑE** kokatzen da.

Behe Kretazeoan eratutako sistema karstiko hau Kareharriz osatua dago nagusiki baina itsas azpian sedimentatutako limoak ere azaltzen dira tartekatua.

Gaur egun ikerketan ari garen **ASURTZU**ko zonaldea sistema karstiko honetan iparretik Hego aldera doazen bi lerro handiren tartean kokaturik dago.

- **2021 eta 2022ko plangintzari ekin diogu urte honetan.**

Antolatutako ZUNDAKETA sistematikoak :

Alde batetik aztarnategiaren zona ezberdinen limitean markatu nahian gabiltza, zona honetan azaltzen den aktibitatea eta berarekin lotutako kronokulturak jakin beharra dago zonaldetik aldentzen goazen bezala, gizakia bizitzeko egokiak diren beste leku edo zona batzuetan aktibitate berdina edo antzekoa egoten jarraitzen ahal duen, edo ez duen jarraitzen.

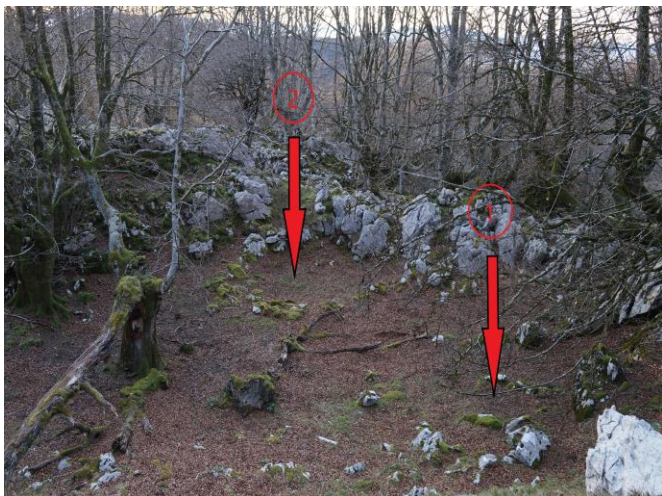
Hipotesi hauek argitzeko antolatutako zundaketa sistematiko batzuekin jarraitzea ezinbestekoa da.

2020an 3 zundaketa hasi genituen baina Covid-19a dela eta Martxoa, Apirila eta Maiatza, lanik egiterik ez genuen izan eta bukatzea ezinezkoa izan zen.

Dena den 3 zundaketa hauetan, denetan material arkeologiko interesgarriak hasiak dira azaltzen 2020tik.

2021 urtean : **ASURTZU-6** : Kata-1, Kata-2 eta Kata-3kin jarraitu dugu.

ASURTZU-6

ASURTZU-6 : Kata-1 - Laburpena :

Zundaketa honetan 7 azal zulatu ditugu, 124cm sakonera.

3. azalean Z56cm/ra, nahiko itxura zaharreko burdinezko hiltzea azaldu da.

6. azalera arte ez zaigu material arkeologiko prehistorikorik azaldu, 106cm industuta eta lurra bertan galbaituta.

Azal honetan harri ugari azaldu zaizkigu eta beraien artean 3 zeramika zati eta erretako lur gorria.

Lur hontzi baten azpiko base eta ertz zati bat ere azaldu da argazkietan azaltzen dugun bezala. Eskuz egindako zeramika ezberdinen zatiak azaltzen dira, bai forma eta tamainarengatik eta baita erabili dituzten desgrasante ta fabrikazio ezberdinengatik ere.

Erretako lur gorria ere azaldu zaigu eta bere inguruan ikatz zatiak ere azaltzen dira.

Ikatz laginak C14 datazioetako jasotzen ditugu.

Zeramikaren tipologia edo egituragatik Kalkolitiko/Brontze arokoa dela aurreikusi daiteke.

7. azala 124cm/ra arte harri artean industen jarraitu dugu baina material arkeologikorik ez zaigu azaldu, harriaren egituragatik bertako lapiazeko haitza dela nabarmena da eta bukatutzat ematen dugu.

Azaldu diren materialengatik behin behineko iritzia, Kalkolitiko/Brontze aroko bizileku bat dela, printzipioz esan liteke baina zundaketa honen material arkeologikoaren dentsitatea oso txikia da eta beste zundaketei laguntzeko balio liteke aurkitutako materialak, baina beraiek bakarrik ez dute nahiko daturik ematen.

ASURTZU-6 : Kata-1 - Material arkeologikoak :

ASURTZU-6 : Kata-2 - Laburpena :

Zundaketa honetan 12 azal zulatu ditugu, 131cm sakonera.

3. azalean azaldu zaizkigu lehenengo material arkeologikoak, 50cm sakonera.
Azal honetan erabilitako suharri nukleo bat eta 4 zeramika zati azaldu zaizkigu.
Zeramikaren tipologia edo egituragatik Kalkolito/Brontze arokoak direla aurreikusten dugu.
Ikatz zati ugari ere azaltzen dira eta laginak jasotzen ditugu.

4. azala 55cm, zeramika zati bat.

5. azalean 62cm, 2 zeramika zati, erretako lur gorria eta baita ere erretako Urraren azala.

6. azalean 69cm, 2 zeramika zati eta erretako lur gorria .

7. azalean 83cm, zeramika zati 1 eta erretako lur gorria.

5,6,7, (83cm) azaletako erretako lur gorrien laginak jaso ditugu eta baita beraiekin azaldutako ikatz zatiak jaso ditugu C14 dataziotarako.

8,9,10,(115cm) azaletan zeramika zati bakarti batzuk eta suharri lamina bat azaldu dira.

12. azala 131cm/ra arte harri artean industen jarraitu dugu baina material arkeologikorik ez zaigu azaldu, harriaren egituragatik bertako lapiazeko haitza dela nabarmena da eta bukatutzat ematen dugu.

Azaldu diren materialengatik behin behineko iritzia, Kalkolitiko/Brontze aroko bizileku bat dela, printzipioz esan liteke baina 1. Zundaketa bezala, zundaketa honetan ere material arkeologikoaren dentsitatea oso txikia da eta beste zundaketei laguntzeko balio liteke aurkitutako materialak, baina beraiek bakarrik ez dute nahiko daturik ematen.

ASURTZU-6 : Kata-2 - Material arkeologikoak :

ASURTZU-6 : Kata-3 - Laburpena :

Zundaketa honetan 17 azal zulatu ditugu, 220cm sakonera.

3. azalean azaldu zaizkigu lehenengo material arkeologikoak, 65cm sakonera.

Azal honetan landutako suharri 1 azaldu zaigu. Lamina baten zatia da eta landua dago.

4. azala 74cm, zeramika zati txiki bat eta ibai-ondo batetik ekarritako kantu borobildu baten laska sinple bat.

5. azalean 87 cm, Hareharritzko laska sinple bat azaldu da.

6,7,8,9 azaletan 135cm, erretako urraren azal zati bat soilik azaldu da.

10 azalean 143cm, esku errota bat azaldu da eta bi aurpegitan pulitutako zonaldeak dauzka.

11,12 azaletan 170cm, 2 zeramika zati eta ikatzak kontzentratuta azaldu dira, sua egon dela nabarmena da.

13 antzua.

14 azalean 192cm, pulitutako aizkora baten zatia Bulkanita materialean eta tipologia aldetik ezaugarritsua da.

15 antzua.

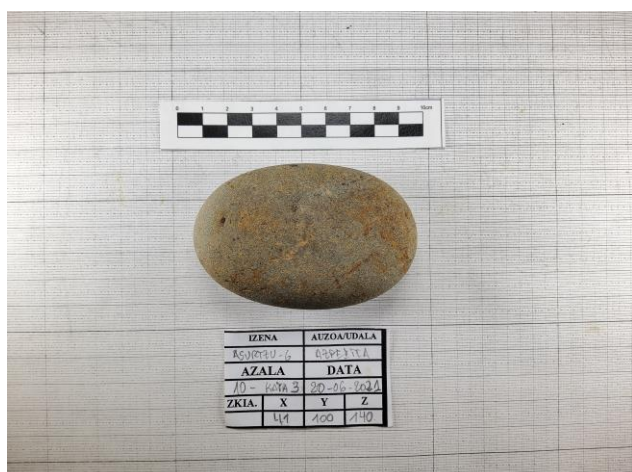
16 azalean 216cm, suharritzko “ punta de dorso “ azaldu da eta hau ere tipologia aldetik ezaugarritsua.

17. azala 220cm/ra ez dago material arkeologikorik eta bertako haitza azaldu da, bukatutzat ematen dugu.

Azaldu diren materialengatik behin behineko iritzia, Kalkolitiko/Brontze aroko bizileku bat dela esan liteke baina 10. Azaletik aurrera aldaketa nabarmen bat dago eta baliteke Neolito arora ere iritzi izana. Esku errota, pulitutako aizkora zatiak eta suharri puntak Neolitoko hipotesi hau indartzen dute baina Kalkolitoa izatea ere aukera bat da. Datazioak argituko ditu hipotesi hauek.

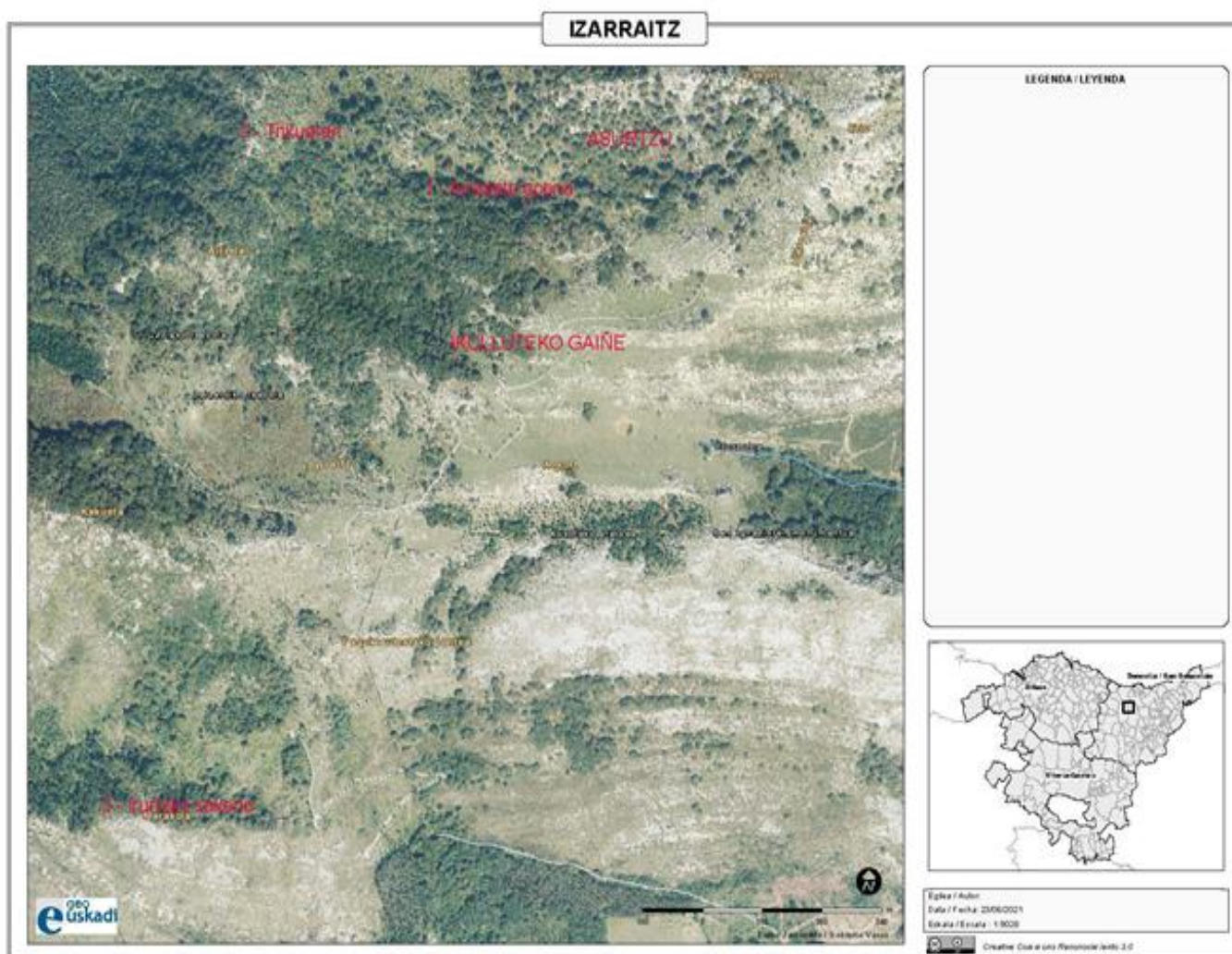
ASURTZU-6 : Kata-3 - Material arkeologikoak :

2021ean baita ere jarraitu dugu **IZARRAITZ**eko proiektu orokorrarekin :
Geologia ta mineralogia alde batetik, eta bide, txabola, txoldar eta beste aztarna batzuen
Geoposizionamendu lanarekin bestaldetik.

2021ean antolatutako zundaketa sistematikoekin jarraituko dugu Abendura arte, eguraldiak
lagatzen digun bitartean, **2022**an jarraituaz, proiektuan aurkezten genuen bezala :

1. **ARRASATE GOENA** : ASURTZUtik 500m mendebaldera.
2. **TRIKUARAN** : ASURTZUtik 1.000m mendebaldera.
3. **IRURTEKO SAKONA** : ASURTZUtik 2.000m hegoaldera

- Zonalde hauek IZARRAITZeko : ERLO, XOXOTE eta KAKUETA tontorretatik gertu kokatzen dira.
- Geologikoki sistema karstiko berdina da.
- Biotipo berdina dute.
- Historikoki edo etnografikoki oso antzekoak izan behar lukete.
- Inguruko baserri zaharrek hitz egin dugu eta leku egokienak aukeratu ditugu.
- Lehenago ez dago aztarna arkeologikorik katalogatua.
- Zonalde bakoitzeko gutxienez 2 zundaketa aurreikusten ditugu.

Erabili den zundaketa Fitxa :

ANTXIETA ARKEOLOGI TALDEA 20730 AZPEITIA - GIPUZKOA							
AZTARNATEGIA	ASURTZU-6	SIGLA	ASR-6				
AUZOA	Erlo	UDALA	Azpeitia				
AZALA		DATA	2021				

Z-NEURRIAK

SEKTOREAK

7	8	9
4	5	6
1	2	3

	KAREHARRIA		HAREHARRIA		KONKREZIOA		IKATZAK
	HARRI LANDUA		HEZURRA		ZERAMIKA		
SEDIMENTUA							
IKATZAK							
MATERIALAK							
OHARRAK							

Erabili den zundaketa babesa :

Laminado Estratificado Fenolico Alta Densidad

